LUND UNIVERSITY

Historia och framtid i begreppet skogsrestaurering i USA under 1900-talet

Jönsson, Jimmy

2022

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

Link to publication

Citation for published version (APA):
Jönsson, J. (2022). *Historia och framtid i begreppet skogsrestaurering i USA under 1900-talet*. 3-4. Teknik- och vetenskapshistoriska dagarna 2022, Uppsala.

Total number of authors:
1

General rights
Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.
• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Paper:

Jimmy Jönsson (SLU), ”Historia och framtid i begreppet skogsrestaurering i USA under 1900-talet”

Åtgärden att återskapa skog som av någon anledning försvunnit kallas ”skogs-restaurering”. Begreppet kan förefalla okontroversiellt men används i praktiken om en rad diametral olika insatser i skog och mark, från återförvildandet av brukade landskap till ersättandet av gammal skog med snabbväxande produktionsskog. Begreppets betydelsemässiga bredd hänger samman olika aktörers skilda bild av vilka historiska tillstånd som är värda att restaureras samt vilka framtida mål som motiverar restarureringsinsatsen. Med utgångspunkt i sådana temporala dimensioner ska denna presentation diskutera hur skogsrestaureringsbegreppet historiskt har laddats med betydelser från olika samhällskontexter. Fokus vilar på USA och på två betydelsefulla vetenskapliga discipliner under två formativa decennier: ekologi och skogsskötsel under 1940- och 1990-talet. Specifikt diskuterar presentationen en distinkt förändring över tid där skogsrestaureringsbegreppet rörde sig från en ytterlighet till en annan. För nordamerikanska forskare inom såväl ekologi som skogsskötsel betydde skogsrestaurering under 1940-talet en insats för att effektivisera det ekonomiska nyttjandet av skog. Det var ett sätt att möta ekonomiska samhällsutmaningar såsom en ökad efterfrågan på trä under andra världskriget. För forskare inom ekologi och skogsskötsel verksamma under 1990-talet betydde emellertid skogsrestaurering åtgärder som motverkade ett alltför hårt tryck på miljön – orsakat av bland annat en tidigare generations ekologer och skogsskötares idéer om användandet av skogen. Det sågs nu som en åtgärd mot förlusten av vilda habitat och andra miljöproblem. Den förra generationen ekologer och skogsskötare knöt skogsrestaureringsbegreppet till ett samhällsprojekt där det gamla amerikanska skogslandskapet skulle ombildas till ett odlingssystem för att trygga en framtida ”uthållig” ekonomisk avkastning på en trävarumarknad. Den senare generationen ekologer och skogsskötare använde istället skogsrestaureringsbegreppet om ett samhällsprojekt som försökte skydda skogen, betraktad som ett biologiskt system, för en framtida ”hållbar utveckling” och från bland annat ett alltför produktionsinriktat skogsbruk.

Ebba Lisberg Jensen (MaU), ”Skogen, skolan och framtida generationer, 1900–2020”

Skogen har sedan sent 1800-tal betraktats som något av ett nationellt svenskt projekt, med spänningar mellan folkliga, vetenskapliga och ekonomiska perspektiv på vad skogen är, vad den ska ge och över vilket tidsspann. Skolan blev under 1900-talet en arena för att utbilda svenska barn till rätt inställning till skogen – men idealen har skiftat genom decennierna från artkunskap till plantering till att idag ofta handla om mer abstrakta idéer om hållbar utveckling och ekosystemtjänster. På 1970-talet producerade ”Sveriges skogliga intressenter” ett undervisningsmaterial med namnet ”Skogen i skolan”. Även i läroböcker och annat material i skolan, som planscher och utbildningsfilmer, presenterades idéer om skogen både som ekosystem och som arena för ekonomisk aktivitet och för friluftsliv. Vem har haft inflytande över hur skogen ska presenteras i skolan under perioden 1900-2020? Vilket material har funnits tillgängligt för lärare? Vad säger de pedagogiska hjälpmedlen om samhällets syn på skogen och vad man vill att framtida generationer ska kunna och tänka om – och i – skogen? Nämns skogen i 1900-talets läroplaner och i så fall hur? Denna presentation är en kritisk diskussion om hur